

Till styrelsen för Heimbygda

kansli@heimbygda.se

Motion angående länets hembygdsföreningars medlemmars representation i Heimbygda.

Under 2021 firade vi i Sverige 100 år av demokrati. Kunskapen om demokratins principer att alla medborgare har samma röstvärde uppmärksammandes. Hur är det med den principen i hembygdsrörelsen? I hembygdsföreningarna har varje enskild medlem en rösträtt. I Heimbygda sker medlemmars rätt att rösta genom ombud valda på årsmöten.

I den regionala organisationen för länets hembygdsrörelse, Heimbygda, är enligt stadgarna medlemmar hembygdsföreningar och andra organisationer med motsvarande ändamål, enskilda medlemmar och stödjande medlemmar. Hembygdsföreningarnas medlemsavgift är satt till en avgift per medlem i den lokala hembygdsföreningen.

Vid årsmötet, som är organisationens högsta organ, har ansluten förening representation av ett grundombud och ett ombud för varje påbörjat 50-tal medlemmar, dock högst 6 ombud. Enskilda medlemmar och stödjande medlemmar har inte rösträtt, men yttrande och förslagsrätt.

Att hembygdsföreningarnas medlemmar blir representerade genom ombud som väljs på föreningarnas årsmöten är en metod som är nödvändig och bidrar i den demokratiska processen. Men konstruktionen gör att föreningar med mindre antal medlemmar får överrepresentation mot föreningar med många medlemmar. Antalet medlemmar som ombudets röst representerar är mycket olika. Medlemmar i våra föreningar har alltså olika röstvärde via sina ombud. Och det efter mer än 100 år av demokrati i landet. Det går att illustrera detta i tabellen nedan:

Föreningens medlemsantal	Antal ombud	Antal medlemmar som ombudet representerar
2–49 medlemmar	2	1–24 medlemmar/ombud
51–99 medlemmar	3	17–33 medlemmar/ombud
100–149 medlemmar	4	25–37 medlemmar/ombud
150–199 medlemmar	5	30–40 medlemmar/ombud
200–299 medlemmar	6	33–49 medlemmar/ombud
300–399 medlemmar	6	50–66 medlemmar/ombud
400–499 medlemmar	6	67–83 medlemmar/ombud
500–599 medlemmar	6	83–99 medlemmar/ombud
600–699 medlemmar	6	100–116 medlemmar/ombud

Att begränsa antalet ombud är av praktisk karaktär, både för Heimbygda och årsmötets omfattning men också för hembygdsföreningarnas möjlighet att hitta ombud som är villiga att resa och lägga en ideell dag för årsmötet. Samtidigt känns modellen oerhört omodern 2023, mer än 100 år av

demokrati i landet. Att se alla medlemmar med lika värde och att föreningarnas medlemsvärvning också ska ge avtryck i besluten som görs i det regionala organet borde vara självklarhet.

Föreningar med mer än 300 medlemmar får en betydligt lägre representation av sina medlemmar än föreningar med färre medlemmar än 300. Ragunda hembygdsförening föreslår därför att modellen för uträkning av ombud justeras till att bättre tillmötesgå alla medlemmars lika värde. Genom att ändra gränsen i meningen ett nytt ombud per påbörjad 50 medlemmar till påbörjat 100 medlemmar och samtidigt ta bort den övre gränsen, får vi en helt annan fördelning. Då skulle den tidigare tabellen få detta utseende. Vi föreslår att grundombudet kvarstår för att föreningar med färre antal medlemmar alltid ska vara minst 2 ombud:

Föreningens medlemsantal	Antal ombud (antal ombud idag)	Antal medlemmar som ombudet representerar
2–49 medlemmar	2 (2)	1–24 medlemmar/ombud
51–99 medlemmar	2 (3)	25–49 medlemmar/ombud
100–149 medlemmar	3 (4)	33–49 medlemmar/ombud
150–199 medlemmar	3 (5)	50–66 medlemmar/ombud
200–299 medlemmar	4 (6)	50–74 medlemmar/ombud
300–399 medlemmar	5 (6)	60–79 medlemmar/ombud
400–499 medlemmar	6 (6)	66–83 medlemmar/ombud
500–599 medlemmar	7 (6)	71–85 medlemmar/ombud
600–699 medlemmar	8 (6)	75–87 medlemmar/ombud

Förslaget ger en betydligt jämnare representation av medlemmarna i länets hembygdsföreningar som ombud till regionorganisationen Heimbygda. Ingen förening har mindre än 2 ombud oavsett storlek samtidigt som större föreningar också får utrymme i beslutsprocessen. Det är fortsatt en ojämn representation, men ändå jämnare än tidigare. En ännu jämnare fördelning skulle ske om ombuden utses som grundombud och ytterligare ombud för påbörjad 150 medlemmar men det skulle samtidigt ge totalt sett mindre antal ombud, vilket förmodligen försvårar beslutsprocessen på årsmötet.

Ragunda hembygdsförening föreslår med anledning av ovanstående:

- att en stadgeändring genomförs
- att ny lydelse under punkt 4.3 blir
Ansluten förening representeras av ett grundombud och ett ombud per påbörjat 100-tal medlemmar.
- att stadgeändringen påbörjas så att den träder ikraft och gäller inför Heimbygdas årsmöte 2024.

Hammarstrand 2023-02-20

Styrelsen för Ragunda hembygdsförening